

Onderwerp: HWBP Verkenning Dijkversterking Groote Polder Nummer: Z54990/162098	Agendapunt: 8
---	----------------------

DB: Ja 11-11-2025	BPL: Ja 26-11-2025	FAZ: Nee	VVSW: Ja 26-11-2025	AB: Ja 10-12-2025
-----------------------------	------------------------------	-----------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller:	Opdrachtgever: Boy de Vries	Portefeuillehouder: Martijn van Mensvoort
-------------------	---------------------------------------	---

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☒ Staf ☒ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen:	Reden:
Hoogwaterbeschermings-programma (HWBP)	Het project Dijkversterking Groote Polder valt onder het HWBP en wordt voor 90% vanuit het HWBP gefinancierd.
Programma Meegroeierende Kust	In dit Programma worden plannen uitgewerkt die bijdragen aan een versterking van de landbouw, herstel en uitbreiding van estuariene natuur, waterveiligheid én de leefbaarheid in de kustzone van de Eems-Dollard. De Dijkversterking Groote Polder ligt binnen het gebied waar dit Programma zich op richt.
Kustontwikkeling Eemsijsen	Het project Dijkversterking Groote Polder ligt in het gebied waar binnen het project Kustontwikkeling Eemsijsen diverse gebiedsontwikkelingen zijn onderzocht. De Kustontwikkeling Eemsijsen zal worden opgenomen in het Programma Meegroeierende Kust.
Eems-Dollard 2050 (ED2050)	ED2050 kent een aantal programmadoelen die een relatie hebben met de dijkversterking: • Vermindering van de vertroebeling van het Eems-Dollard-estuarium, waardoor de natuur in de Eems-Dollard herstelt. • Versterken natuurlijke leefgebieden, o.a. door de harde overgang tussen zee en land te verzachten. • Omgaan met klimaatverandering.
Medeoverheden, grondeigenaren, natuurorganisaties en belanghebbenden	Het waterschap betreft bij dijkversterking organisaties die een formele rol hebben (bijv. vergunningverlening) of een belang vertegenwoordigen.

Samenvatting:

De zeedijk langs de Groote Polder - het gebied tussen de Pier van Oterdum en de keersluis in Termunterzijl - moet worden versterkt om weer te voldoen aan de landelijke normen zoals vastgelegd in de Omgevingswet. Daarom moeten voor het gehele traject maatregelen worden genomen. Dit bestuursvoorstel heeft betrekking op het project Verkenning Dijkversterking Groote Polder.

In 2025 is tijdens de opstartfase voor de Dijkversterking Groote Polder een Plan van Aanpak (PvA) voor de Verkenning opgesteld. Het doel van deze Verkenning is om te bepalen wat de beste manier is om de dijk te versterken; dit wordt het voorkeursalternatief (VKA) genoemd. Aan het eind van de Verkenning (2027) kan dan een afgewogen besluit worden genomen over de wijze waarop de dijk langs de Groote Polder wordt versterkt. De kosten voor deze Verkenning worden voor 90% door het HWBP gefinancierd. Hiervoor hebben wij op 30 September 2025 een subsidieaanvraag bij het HWBP ingediend. Eind november 2025 wordt de beschikking door het HWBP afgegeven waarmee de HWBP-financiering is vastgelegd.

De kosten die zijn gemaakt tijdens de Opstartfase – en waarvoor in het bestuursvoorstel d.d. 12 februari 2025, nr. 25-143361 t.b.v. de voorfinanciering van de Opstartfase door het AB een krediet beschikbaar is gesteld – zijn in de HWBP-subsidieaanvraag voor de Verkenning meegenomen, analoog aan de wijze waarop dat voor de Dollarddijk is gedaan.

Duurzaamheidsparagraaf:

Duurzaamheid is verweven in de aanpak van Verkenning: de afwegingen om te komen tot het voorkeursalternatief (VKA) en de kansen voor een zo duurzaam mogelijk VKA worden tijdens Verkenning in beeld gebracht. Hierbij wordt de methodiek Duurzaam GWW gehanteerd.

Begrotingsaspecten:

De kosten van deze Verkenning zijn begroot op € 1.931.343,-. Dit bedrag is inclusief de kosten voor de Opstartfase. 90% van dit bedrag wordt door het HWBP gefinancierd

Op 12 februari 2025 is door het AB ingestemd met het beschikbaar stellen van een bruto krediet van € 275.000,- als voorfinanciering van de Opstartfase voor de Groote polder. In dit bestuursvoorstel wordt u gevraagd in te stemmen met het beschikbaar stellen van een extra bruto krediet van € 1.656.343,- (ofwel € 1.931.343,- minus € 275.000,-) ten behoeve van de Verkenning. In tabelvorm:

Totale kosten verkenningsfase (incl. opstartfase)	€ 1.931.343, -
Bruto krediet waterschap t.b.v. Opstartfase	€ 275.000, -
Bruto krediet waterschap t.b.v. Verkenning	€ 1.656.343, -
Totale kosten Verkenning (incl. Opstartfase)	€ 1.931.343, -
Financiering HWBP (90%)	€ 1.738.209, -
Financiering waterschap (10%)	€ 193.134, -

Als te activeren netto krediet resteert dan netto € 193.134,- voor de Verkenning voor de Groote Polder.

Voorgesteld wordt een extra bruto krediet van € 1.656.343,- beschikbaar te stellen, vanwege de voorfinanciering. De kapitaallasten van het netto bedrag (van € 193.134,-) voor deze fase bedragen het eerste jaar (2028) € 10.687, - en zullen daarna dalen door de gebruikte lineaire afschrijvingsmethode.

AB-voorstel:

Een krediet beschikbaar stellen van bruto € 1.656.343,- ten behoeve van de voorfinanciering van de HWBP Verkenning Dijkversterking Groote Polder.

Bijlagen: Nee

-

Overige bijlagen: ja:

- Bestuursvoorstel 25-143361, HWBP Verkenning Versterking Dollarddijk, HWBP Opstartfase Dijkversterking Groote Polder, 12 februari 2025.

Ter inzage AB: ja, bij het bestuurssecretariaat

Onderwerp(en):

- kostenspecificatie Verkenning Dijkversterking Groote Polder.

Besluit/opmerkingen bestuur:**Paraaf Secretaris-directeur:**

Inleiding

De zeedijk langs de Groote Polder - het gebied tussen de Pier van Oterdum en de keersluis in Termunterzijl - moet worden versterkt om weer te voldoen aan de landelijke normen zoals vastgelegd in de Omgevingswet. Daarom moeten voor het gehele traject maatregelen worden genomen. Dit bestuursvoorstel heeft betrekking op het project Verkenning Dijkversterking Groote Polder.

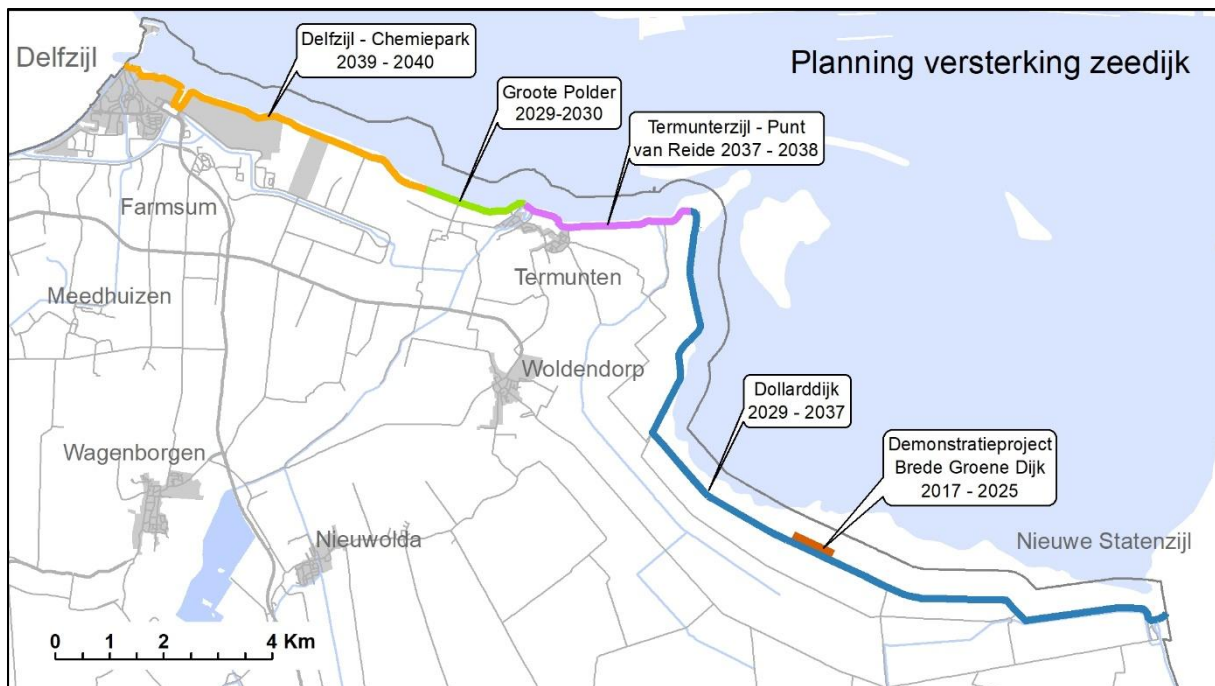
Het project Dijkversterking Groote Polder valt onder het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Dit project is in overleg met het HWBP in de programmering van de landelijke HWBP-dijkversterkingsprojecten een aantal jaren naar voren gehaald. De reden hiervoor is dat de dijkversterking kan meekoppelen met de lopende gebiedsprocessen zoals het "Programma Meegroeierende Kust" en de "Kustontwikkeling Eemshaven". Het is de bedoeling van deze koppeling dat de overlast voor de bewoners in het gebied zoveel mogelijk wordt beperkt: overheden trekken gezamenlijk op in de participatie en communicatie met en naar de bewoners en in de afstemming van de uitvoering van de dijkversterking en andere gebiedsontwikkelingen. Randvoorwaarde in deze koppeling is dat de dijkversterking in 2029 start met de uitvoering.

De kosten van een HWBP-dijkversterkingsproject worden – mits sober en doelmatig uitgevoerd – voor 90% door het HWBP gefinancierd. Het waterschap draagt aan het versterkingsproject een projectgebonden aandeel van 10% van de projectkosten.

De inzet van eigen waterschapsmedewerkers valt ook onder de projectkosten en wordt door het HWBP gefinancierd.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 is een planning opgenomen voor de verschillende te versterken deeltrajecten: beginnend bij de Duitse grens werken we richting Delfzijl (zie onderstaande figuur). Dit sluit ook goed aan op het uitgevoerde demonstratieproject Brede Groene Dijk en de Verkenning Versterking Dollarddijk die in 2025 is gestart. De voorbereiding van de versterking van het dijktraject langs de Groote Polder (2 km) is gestart in 2025, de uitvoering start in 2029. Dit dijktraject is aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) onder de naam "**Groote Polder**". Hiervoor heeft in het eerste kwartaal van 2025 reeds bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden: ten behoeve van de voorfinanciering van de HWBP Opstartfase Dijkversterking Groote Polder is door het AB op 12 februari 2025 ingestemd met het beschikbaar stellen van een bruto krediet van € 275.000,- (netto €27.500,-, de overige 90% wordt gefinancierd door het HWBP).

Huidige situatie/analyse van het probleem

HWBP Verkenning Dijkversterking Groote Polder

Het project Dijkversterking Groote Polder valt onder het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). In de programmering van het HWBP is de planning van dit project als volgt vastgesteld:

- Verkenning: (2025-2027)
- Planuitwerking: (2027-2029)
- Realisatie: (2029-2030)

Voorafgaand aan de start van elk van deze fasen moet een Plan van Aanpak (PvA) worden opgesteld en worden ingediend bij de programmadirectie van het HWBP. Het doel van de Verkenning – de fase waarop dit bestuursvoorstel betrekking heeft – is om te bepalen wat de beste manier is om de dijk te versterken; dit wordt het voorkeursalternatief (VKA) genoemd. Aan het eind van de Verkenning (2027) kan dan een afgewogen besluit worden genomen over de wijze waarop de dijk langs de Groote Polder wordt versterkt. Het PvA beschrijft de wijze waarop het waterschap tot een VKA wil komen. Het geeft richting aan de projectorganisatie. Het document heeft ook als doel om aan alle belanghebbenden duidelijk te maken hoe het waterschap dit project gaat aanpakken en welke rol belanghebbenden daarin kunnen spelen. Aan de inhoud van het PvA worden door het HWBP bepaalde specifieke eisen gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van kostenramingen, planning, risicobeheersing, personele capaciteit, project-inkoopstrategie en duurzaamheid. Nadat het PvA door de HWBP-programmadirectie is getoetst, wordt er een zogeheten *beschikking* afgegeven, waarmee de financiering is vastgelegd. Op 30 September 2025 is de subsidieaanvraag bij het HWBP ingediend. Eind november 2025 wordt de beschikking door het HWBP afgegeven.

De kosten van een HWBP-dijkversterkingsproject worden – mits sober en doelmatig uitgevoerd – voor 90% door het HWBP gefinancierd. Het waterschap draagt aan het versterkingsproject een projectgebonden aandeel van 10% van de projectkosten bij. De inzet van eigen waterschapsmedewerkers valt ook onder de projectkosten en wordt door het HWBP gefinancierd.

De kosten van deze Verkenning zijn begroot op € 1.931.343,-. Dit bedrag is inclusief de kosten voor de Opstartfase.

Risico's en kansen

Risico's

Deze Verkenning is onderdeel van een regulier HWBP-dijkversterkingsproject. Reguliere projecten worden gefinancierd op basis van zogeheten *voorcalculatie*: dat wil zeggen dat er door het HWBP-subsidie wordt verleend die gebaseerd is op de kostenraming die in het Plan van Aanpak is opgenomen. Bij de financieringsregeling (90/10) is afgesproken dat de waterschappen risicodragend zijn, omdat zij de partij zijn die de risico's kunnen beheersen. In het PvA zijn de mogelijke optredende risico's (de zogeheten voorziene risico's) in beeld gebracht en in een risicodossier opgenomen. Samen met zogeheten onvoorziene risico's is hiervoor in de kostenraming van het PvA een risicobudget opgenomen van € 134.231,-

Kansen

Deze Verkenning biedt ook kansen. Door de dijkversterking te laten aansluiten op de lopende gebiedsprocessen zoals het "Programma Meegroeierende Kust" en de "Kustontwikkeling Eemshaven" kan ervoor worden gezorgd dat in het doorlopen van beide processen (dijkversterking en gebiedsproces) geen tegenstrijdige keuzes gemaakt worden. En kan worden verkend of er in de realisatie gezamenlijk uitgevoerd kan worden waardoor de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk wordt beperkt. Door werk-met-werk te maken kan dit in de realisatie kansen bieden op maatschappelijke (kosten) voordelen.

Duurzaamheidsaspecten

Het HWBP heeft een hoge ambitie als het gaat om duurzaamheid en circulariteit. Ook ruimtelijke kwaliteit is een belangrijke factor hierbij. Hiertoe is er een *Roadmap Duurzame Dijkversterking* ontwikkeld voor verschillende fasen in een dijkversterkingsproces. Ook binnen het waterschap speelt duurzaamheid een belangrijke rol. Dit is verwoord in het *Duurzaamheidsbeleid 2022-2027* en wordt toegepast via de methodiek Duurzaam GWW.

Tijdens de Verkenning wordt het ambitieweb van het project opgesteld en wordt dit gespiegeld aan het generieke ambitieweb van het waterschap. Er wordt dan ook per onderwerp uitgelegd welke keuzes er voor dit project worden gemaakt.

Extern betrokkenen/extern overleg

In de regio waar de dijk langs de Groote Polder zich bevindt, spelen een aantal ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedsopgaven die van belang zijn voor de dijkversterking. In de inleiding is al beschreven dat deze ontwikkelingen de reden zijn geweest om de dijkversterking een aantal jaren eerder te starten. Het waterschap is actief bij deze gebiedsontwikkelingen betrokken.

Deze zijn hieronder samengevat.

Programma Meegroeierende Kust

In dit Programma worden plannen uitgewerkt die bijdragen aan een versterking van de landbouw, herstel en uitbreiding van estuariene natuur, waterveiligheid én de leefbaarheid in de kustzone van de Eems-Dollard. De Dijkversterking Groote Polder ligt binnen het gebied waar dit Programma zich op richt. Het Programma is een samenwerking tussen Provincie Groningen, Waterschap Hunze en Aa's, Gemeente Eemsdelta, Gemeente Oldambt, Groningen Seaports, LTO Noord, Het Groninger Landschap, Natuur en Milieufederatie Groningen en het Ministerie van LNV. De samenwerking wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK) die op 6 november 2025 wordt ondertekend.

Kustontwikkeling Eemssijlen

Het project Dijkversterking Groote Polder ligt in het gebied waar binnen het project Kustontwikkeling Eemssijlen diverse gebiedsontwikkelingen zijn onderzocht. De Kustontwikkeling Eemssijlen zal worden opgenomen in het Programma Meegroeierende Kust.

Programma Eems-Dollard 2050

Het project Dijkversterking Groote Polder ligt in het gebied waar het Programma Eems-Dollard 2050 (ED2050) zich op richt. In het programma ED2050 is een aantal bestuurlijke ambities en opgaven voor het gebied samengebracht. Het programma kent drie programmadoelen waarlangs wordt gewerkt:

- Vermindering van de vertroebeling van het Eems-Dollard-estuarium, waardoor de natuur in de Eems-Dollard herstelt.
- Versterken natuurlijke leefgebieden, o.a. door de harde overgang tussen zee en land te verzachten.
- Omgaan met klimaatverandering.

Financiën

De kosten van deze Verkenning zijn begroot op € 1.931.343,-. Dit bedrag is inclusief de al beschikbaar gestelde € 275.000,- voor de Opstartfase voor de Groote Polder. Een specificatie van deze kosten ligt ter inzage bij het bestuurssecretariaat.

Op 12 februari 2025 is door het AB ingestemd met het beschikbaar stellen van een bruto krediet van € 275.000,- als voorfinanciering van de Opstartfase. In dit bestuursvoorstel wordt u gevraagd in te stemmen met het beschikbaar stellen van een extra bruto krediet van € 1.656.343,- (ofwel € 1.931.343,- minus € 275.000,-) ten behoeve van de Verkenning. Uiteindelijk zal 90% van het totale bruto krediet van € 1.931.343,- door het HWBP worden gefinancierd. Als te activeren netto krediet resteert dan netto € 193.134,- voor de Verkenning. Doordat het waterschap bij HWBP projecten werkt met voorfinanciering, is er eerst sprake van een bruto krediet. Hierdoor vinden alle uitgaven rechtmatig plaats. In tabelvorm:

Totale kosten Verkenning (incl. Opstartfase)	€ 1.931.343, -
Bruto krediet waterschap t.b.v. Opstartfase	€ 275.000, -
Bruto krediet waterschap t.b.v. Verkenning	€ 1.656.343, -
Totale kosten Verkenning (incl. Opstartfase)	€ 1.931.343, -
Financiering HWBP (90%)	€ 1.738.209, -
Financiering waterschap (10%)	€ 193.134, -

Indien de 10% projectgebonden bijdrage voor het jaar 2025 en latere jaren niet wordt gerealiseerd (door meevallers aan de uitgavenkant), blijven de betreffende middelen geormerkt voor volgende projectfasen/projecten (binnen ons waterschap) in het HBWP.

Op grond van de Omgevingswet moet het dagelijks bestuur van waterschap Hunze en Aa's voor dit dijkversterkingsproject verplicht een Projectbesluit vaststellen. Hiervoor moet een projectprocedure worden gevolgd.

- Kennisgevingen Voornemen en Participatie
Vaststellen en vrijgave voor ter inzagelegging door het dagelijks bestuur
- Definitieve Nota Voorkeursalternatief (VKA) en mer-aanmeldnotitie
Vaststellen door het dagelijks bestuur
- Plan van Aanpak Planuitwerking Dijkversterking Groote Polder
Vaststellen door het dagelijks bestuur/Vaststellen financiering door het algemeen bestuur.

Bijeenkomsten, aansluiten bij lopend gebiedsproces Meegroeierende Kust

Plan van Aanpak Verkenning (Bestuurlijk besluit)

Beschikking Verkenning

Risicodossier PPI SSK

Voornemen Kennisgeving en Participatie (Terinzagelegging)

Ontwerp-loop 1

Integrale uitgangspuntennotitie

Vergunningen-strategie

Nota Bouwstenen en Kansrijke Oplossingen

Ontwerp-loop 2

Nota Kansrijke Alternatieven

Ontwerp-loop 3

Nota Voorkeurs-Alternatief + mer-aanmeldnotitie (Bestuurlijk besluit)

Plan van Aanpak Planuitwerking (Bestuurlijk besluit)

Beschikking Planuitwerking

Meekoppelkansen, Memo sober en doelmatig

Bestuurlijk besluit

Terinzagelegging

Na de Verkenning volgt de Planuitwerking, die wordt afgerond met het vaststellen van het Projectbesluit door het dagelijks bestuur. Het waterschap is zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag voor deze procedure.

Participatie en Communicatie

Onderdeel van het participatie- en communicatieproces is het informeren van de omgeving over hoe waterschap Hunze en Aa's de versterking van de dijk langs de Groote Polder gaat aanpakken. Het doel van participatie rondom dit project is om tot een goed dijkontwerp te komen door belanghebbenden de mogelijkheid te geven om betrokken te zijn en hierin mee te denken. Het waterschap heeft de taak om een veilige en beheerbare zeedijk aan te leggen. Hierover wil het waterschap samen met belanghebbenden nadenken en hun kennis en ideeën benutten. Dit doen we onder andere door belanghebbenden en belangstellenden de kans te geven om te reageren op de Kennisgevingen Voornemen en Participatie. Er worden meerdere participatiemomenten en communicatievormen georganiseerd. We trekken hier samen op met het Programma Meegroeierende Kust, van waaruit bewoners en belanghebbenden actief worden betrokken bij het gebiedsproces.

Uitvoering/tijdspad

In het PvA is een gedetailleerde planning opgenomen. De belangrijkste mijlpalen van de Verkenning zijn hieronder aangegeven (zie ook het eerdergenoemde processchema) :

Mijlpaal	Datum
Start Verkenning	Q4 2025
Nota Bouwstenen en Kansrijke Oplossingen	Q3 2026
Besluit DB → Nota VKA + mer- aanmeldnotitie	Q3 2027
Einde Verkenning	Q3 2027
Besluit DB / AB → Plan van Aanpak / Financiering Planuitwerking	Q3/Q4 2027

Evaluatie

De Dijkversterking Groote Polder is, na de Versterking Dollarddijk, het tweede reguliere HWBP-project van het waterschap. Daarom worden er door het kernteam van het dijkversterkingsproject, tijdens de uitvoering van de Verkenning, periodiek evaluaties georganiseerd – zowel binnen het team als met het adviesbureau waarmee wordt samengewerkt. De ervaringen van dit project worden meegenomen in volgende fasen van de dijkversterkingsprojecten.

Voorstel

Een extra krediet beschikbaar stellen van bruto € 1.656.343,- ten behoeve van de voorfinanciering van de HWBP Verkenning Dijkversterking Groote Polder.

Bestuursvoorstel

Namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
Secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
Dijkgraaf